

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

**22 ТРАВНЯ
2022 РОКУ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«ПРАВОВІ,
УПРАВЛІНСЬКІ ТА
ЕКОНОМІЧНІ
ЗАСАДИ РОЗБУДОВИ
ЄВРОПЕЙСЬКИХ
ЦІННОСТЕЙ В
УКРАЇНІ»**

**Хмельницький університет управління та права
імені Леоніда Юзькова
Науково-дослідний інститут приватного права та підприємництва
імені академіка Ф.Г. Бурчака
Національної академії правових наук України
Навчально-наукова лабораторія дослідження проблем публічного
адміністрування та децентралізації влади
Науково-дослідного інституту державного будівництва та
місцевого самоврядування
Національної академії правових наук України
Євразійська асоціація правничих шкіл та правників
Інформаційний центр ЄС (м. Хмельницький)**

Інформаційний центр
Європейського Союзу

**Збірник тез
Міжнародної науково-практичної конференції
«ПРАВОВІ, УПРАВЛІНСЬКІ ТА ЕКОНОМІЧНІ
ЗАСАДИ РОЗБУДОВИ ЄВРОПЕЙСЬКИХ
ЦІННОСТЕЙ В УКРАЇНІ»**

20 травня 2022 року
м. Хмельницький

УДК 341.171: 34.047+ 659.4

П 68

*Рекомендовано до друку вченою радою
Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова
(протокол № 14 від 27.05.2022 року)*

П 68 **Правові, управлінські та економічні засади розбудови європейських цінностей в Україні.** Збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 22 травня 2022 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2022. 127 с.

ISBN 978-617-7572-54-0

У збірнику представлені тези доповідей, які були подані на Міжнародну науково-практичну конференцію «Правові, управлінські та економічні засади розбудови європейських цінностей в Україні», що відбулась у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова 22 травня 2022 року. Наукове видання розраховане на наукових та науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти та наукових установ, здобувачів вищої освіти, аспірантів та докторантів, практичних працівників і широкий читацький загал.

Організаційний комітет Міжнародної науково-практичної конференції «Правові, управлінські та економічні засади розбудови європейських цінностей в Україні» не завжди поділяє думку учасників конференції. Основний матеріал доповідей подано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи університету, які рекомендували ці матеріали до друку.

УДК 341.171: 34.047+ 659.4

© Колектив авторів, 2022

© Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2022

ISBN 978-617-7572-54-0

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1.

Організаційно-правові засади співпраці України та Європейського Союзу

КІРИК Алла. Процедура розширення Європейського Союзу.....	6
РОЗГОН Ольга. Організаційно-правовий засади співробітництва України з Європейським Союзом у сфері інноваційної діяльності.....	9
ЧЕРНЯК Олена. Правові наслідки визнання за Україною статусу держави-кандидата в члени ЄС.....	12

СЕКЦІЯ 2.

Рух до Європейського Союзу: проблеми, завдання, перспективи в умовах воєнного стану

ДАВИДЮК Катерина. Україна – НАТО: відносини сьогодення.....	13
ЛОЗІНСЬКА Світлана. Правове регулювання тимчасового захисту для громадян України в країнах ЄС.....	16
МИРОНОВА Галина. Право на заміну виконання військового обов'язку альтернативною (невійськовою) службою в період воєнного стану.....	19
НЕДОБОРСЬКА Карина. Рух до Європейського Союзу: проблеми, завдання, перспективи права на захист цивільних прав та інтересів громадян в умовах воєнного стану.....	22
ПРИМАК Володимир. Свобода договору під час воєнного стану.....	26
ШВЕЦЬ Анна. Копенгагенські критерії членства в ЄС: умови адаптації та дотримання в режимі воєнного стану.....	29

СЕКЦІЯ 3.

Секторальна інтеграція України до Європейського Союзу

IVANOVA Roksolana. Development of Ukraine's Relations with International Financial Organizations in Public Finance.....	32
ВЛАДОВСЬКА Катерина. Європейський досвід правового регулювання публічної служби.....	34
ІЛЬІНСЬКА Жанна. Застосування принципу «contra proferentem» при тлумаченні умов цивільно-правових договорів.....	37
МИХАЙЛОВА Ірина. Європейська соціальна хартія (переглянута) як інструмент захисту права на пенсійне забезпечення.....	39
СВЯТНЕНКО Максим. Державне стимулювання індустриальних парків: сучасний стан і перспективи.....	42
СЕРДЕЧНА Ірина. До питання про шлюбний договір за законодавством України та в зарубіжних країнах.....	45
СПИЩУК Ліліана. Проведення дистанційних загальних зборів акціонерів в умовах воєнного стану.....	47

ТЕРЕЩЕНКО Тетяна, ЛЕНЧУК Анастасія. Європейський досвід забезпечення сталого розвитку аграрного сектора сільських територій на прикладі нової ґрунтової стратегії ЄС: напрями та активатори реалізації.....	51
ТЕРЕЩЕНКО Тетяна, МАЧУЛЬСЬКА Марина. Передумови функціонування суб'єктів господарювання в контексті європейської інтеграції України.....	56
ТУРОВЕЦЬ Юрій. Напрями інституційного удосконалення надання адміністративних послуг у сфері будівництва.....	59
ЩЕПАНСЬКИЙ Едуард, ЗІНЧУК Юлія. Секторальна інтеграція як пріоритетний вектор взаємодії України та Європейського Союзу.....	62

СЕКЦІЯ 4.

Проблеми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу

БАЦУЦА Віталій. Загальні підходи до нормативного врегулювання поняття цифрових активів у законодавстві Сполучених Штатів Америки.....	67
ВАТРАС Володимир. Підстави набуття права власності за цивільним законодавством України у світлі європейського приватного права.....	70
ВІНТОНЯК Наталія. Окремі питання розкриття інформації про кінцевого бенефіціарного власника.....	72
ГАВРІК Роман. Розірвання шлюбу нотаріусом як спосіб захисту сімейних прав за законодавством держав Європейського Союзу.....	75
ГОШТА Вікторія. Порівняння спадкового права України та країн Європейського Союзу.....	78
ІВАНОВ Павло. Використання торгової марки.....	80
ЙОЛТУХОВСЬКА Анастасія. Проблеми адаптації антикорупційного законодавства України до законодавства Європейського Союзу.....	83
КОВАЛЬЧУК Анастасія. Теоретико–правові основи забезпечення спадкових прав в міжнародному праві та імплементація окреслених норм на рівні українського законодавства.....	87
КОЖЕВНИКОВА Вікторія. Особливості правового регулювання комерційної таємниці та ноу-хау за законодавством зарубіжних країн.....	91
СОЛОВЕЙ Альбіна. Усиновлення дітей іноземними громадянами в контексті імплементації правових актів Європейського Союзу та Ради Європи у законодавстві України.....	94
ТУРКОТ Ольга, СТАСИШИН Наталія. Вдосконалення законодавства про третейський розгляд спорів між агропідприємствами відповідно до вимог ЄС.....	97

СЕКЦІЯ 5.

Українське суспільство та європейські цінності

АНДРУШКО Алла. Трудові гарантії на період воєнного стану.....	100
ДАВИДОВА Наталія. Безпека людини як соціальна цінність: декларація конституції чи реальність.....	102

ІВАНИЦЬКИЙ Андрій. Позитивні зобов'язання держави під час примусового вилучення майна на прикладі справи Європейського суду з прав людини <i>Dabić v. Croatia</i>	106
КОЧИН Володимир. Свобода об'єднання в системі європейських цінностей.....	109
КРУШИНСЬКИЙ Сергій. Вплив європейських цінностей на формування системи засад кримінального провадження.....	112
НАГНИБІДА Артем. Інформаційний суверенітет держави в умовах воєнного стану.....	115
НАГНИБІДА Володимир. Реалізація політики діджиталізації в умовах воєнного стану.....	119
ШЕРЕДЬКО Ольга. Захист прав людини, як основа європейських цінностей.....	122
ЩЕПАНСЬКИЙ Едуард, ПИРІЖОК Юлія. Українське суспільство крізь призму сприйняття європейських цінностей.....	123

7. Циверенко Г.П., Трикоз О.О. Шлюбний договір: українська сучасність. Вісник дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «ЮРИДИЧНІ НАУКИ». 2013. № 1 (4). С. 63-67.

8. Семейное право Украины. Под общ. ред. Ю. С. Червоного. К. : Правова єдність, 2009. 634 с

9. Дутко А.О. Назва: Поняття та правова природа шлюбного договору. Видавництво: Вид-во Львівської політехніки. Рік: 2016. Сторінок: С. 188-191.

10. Ерохина, Е. В. Европейское семейное право: учебник. Оренбург: ООО ИПК «Университет», 2016. 240 с.

11. Радченко Л. Шлюбний договір в іноземних правопорядках: окремі засади правового регулювання. Підприємництво, господарство і право. №9. 2017. С. 38 -41.

Сіщук Ліліана Василівна

завідувач Лабораторії проблем корпоративного права Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України, кандидатка юридичних наук

ПРОВЕДЕННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ АКЦІОНЕРІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У сучасних умовах адаптації українського законодавства до законодавства країн Європейського Союзу вітчизняна правова система визначає нові напрямки удосконалення нормативних актів. Правове регулювання підприємницьких відносин відображає запровадження гнучких механізмів управління економічними та правовими процесами, що забезпечують належну реалізацію суб'єктами господарювання їх прав та інтересів. Метою впровадження європейських підходів є залучення іноземних інвестицій та підвищення рівня довіри європейської бізнес спільноти до вітчизняної економіки.

Одним із важливих напрямків удосконалення акціонерного законодавства має стати підхід до корпоративного управління в акціонерних товариствах, що пропонує запровадити можливість проведення загальних зборів акціонерів шляхом очного голосування (далі – очні загальні збори) або шляхом електронного голосування (далі – електронні загальні збори).

Проте зовнішні фактори впливу на суспільне та економічне середовище, такі як пандемія, пов'язана з поширенням корона вірусної хвороби Covid-19, зумовили вжиття радикальних заходів до врегулювання акціонерних відносин, не чекаючи законотворчого удосконалення нормативних актів. Тому, враховуючи стратегічне значення для держави належного безперервного функціонування акціонерних товариств, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (далі – НКЦПФР) прийняла рішення про затвердження Тимчасового порядку скликання та дистанційного проведення загальних зборів акціонерів та загальних зборів учасників корпоративного інвестиційного фонду (далі – Тимчасовий порядок) [5]. Цей Порядок став першим

документом, що фактично надав можливість та прописав детальний порядок проведення дистанційних загальних зборів акціонерного товариства.

Запровадження воєнного стану в Україні стало ще одним обмежувальним фактором, що унеможливило проведення загальних зборів акціонерів у порядку, передбаченому Законом України «Про акціонерні товариства» у регіонах, де тривають бойові дії чи є загроза їх виникнення. У зв'язку з цим Рішенням НКЦПФР № 176 від 16. 03. 2022 року «Щодо порядку проведення загальних зборів на період дії воєнного стану» внесено зміни до Тимчасового порядку та доповнено новим розділом XXII «Особливості проведення зборів в період воєнного стану», де зазначено, що загальні збори можуть бути проведені дистанційно в період дії воєнного стану за умови, якщо перелік акціонерів містить дані щодо не менше 95 % акціонерів (власників голосуючих акцій) певного емітента, без врахування акцій, які обліковуються на рахунках у цінних паперах депозитарних установ, які припинили провадження професійної діяльності, та без врахування акцій, які викуплені акціонерним товариством. У разі неможливості проведення загальних зборів акціонерів в період дії воєнного стану відповідно до встановлених умов загальні збори акціонерів мають бути проведені протягом 90 днів після завершення дії воєнного стану [4].

У Тимчасовому порядку розкрито дистанційне проведення загальних зборів акціонерів, що відображає можливість застосування електронних документів та засобів електронного зв'язку для взаємообміну необхідною інформацією між уповноваженими на те суб'єктами права – наглядовою радою акціонерного товариства, акціонерами (їх представниками), НКЦПФР, Центральним депозитарієм, депозитарними установами, які обслуговують рахунок в цінних паперах акціонера, а також передбачає можливість застосування кваліфікованого електронного підпису, що забезпечує ідентифікацію осіб, які організують та беруть участь у загальних зборах акціонерів. Особливістю дистанційних загальних зборів акціонерів є те, що їх проведення відбувається без фактичної участі акціонерів для обговорення питань порядку денного та без формату зустрічі в режимі реального часу за допомогою засобів відео зв'язку.

Провідний юрист у сфері корпоративного управління Шаді Саад зазначає, що дистанційні загальні збори надають можливість проголосувати шляхом подання бюлетенів для голосування дистанційно, через депозитарну установу, яка обслуговує акціонера. І тут криється найбільша загроза всіх дистанційних загальних зборів – позбавлення акціонера права висловити свою думку щодо конкретного питання, права поставити запитання. На сьогодні ще немає практики оскарження дистанційних зборів, але ризик такий є [6].

Якщо звернутися до Кодексу корпоративного управління, що має рекомендаційний характер для застосування, то в ньому на жаль не міститься прогресивних пропозицій з цього питання. Тільки зазначається, що компанії повинні проводити загальні збори акціонерів за місцем реєстрації компанії або у місці, яке є легко доступним для акціонерів. При цьому наголошено, що в майбутньому компанія повинна сприяти використанню електронного (заочного) голосування, включаючи електронне розповсюдження матеріалів, а також використовувати свій веб-сайт для надання всієї інформації, що необхідна акціонерам для сприяння їх участі у загальних зборах та інформування акціонерів про рішення, ухвалені під час проведення загальних зборів акціонерів [2].

Якщо звернутися до Директиви 2007/36/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 11.06.2007 р. про використання певних прав акціонерів у лістингованих компаніях, то у даному документі зазначено, що компанія повинна забезпечити рівні права всім

акціонерам, які знаходяться в однакових умовах щодо участі та використання права голосу на загальних зборах (ст. 4). Окрім того, передбачено, що держави-члени повинні дозволити компаніям пропонувати їх акціонерам будь-яку форму участі у загальних зборах за допомогою засобів електронного зв'язку, зокрема будь-яку або всі нижченаведені форми участі: трансляція загальних зборів у реальному часі; двосторонній зв'язок у реальному часі, який надає акціонерам можливості звертатися до загальних зборів з віддаленого місця; механізм голосування, або до або під час загальних зборів, без необхідності призначення довіреної особи, яка фізично присутня на зборах (ч. 1 ст. 8) [1].

З наведених положень випливає, що у Директиві 2007/36/ЄС передбачено можливість проведення електронних загальних зборів акціонерів з вибором декількох форм участі, а саме у режимі відеоконференції, що дозволяє бачити і чути всіх акціонерів, або шляхом електронного голосування без спільної присутності у режимі реального часу.

Якщо звернутися до проєкту Закону України «Про акціонерні товариства», то у ч. 2 ст. 36 та ч. 4 ст. 40 передбачено можливість проведення електронних загальних зборів. При чому у нормативному акті не вказано форм участі в електронних загальних зборах та не розкрито особливостей їх проведення. Тільки у ст. 52 проєкту зазначено, що бюлетень для голосування на очних загальних зборах акціонерам, що приймають участь у загальних зборах дистанційно, засвідчується за допомогою кваліфікованого електронного цифрового підпису акціонера, і що бюлетень для голосування на електронних загальних зборах засвідчується за допомогою кваліфікованого електронного цифрового підпису акціонера [3]. Тобто в такому форматі викладу норми допускається можливість проведення загальних зборів за допомогою різних форм участі, однак все ж таки йде мова про участь в очних загальних зборах дистанційно, що теж не дає відповіді яким чином можуть проводитися дистанційні та електронні загальні збори. Адже станом на сьогодні дистанційні загальні збори не передбачають участі акціонерів у загальних зборах в режимі реального часу через засоби відео зв'язку. Більше того, і очні, і електронні загальні збори акціонерного товариства будуть проводитися із застосуванням авторизованої електронної системи, що є програмно-технічним комплексом Центрального депозитарію цінних паперів, що забезпечує ідентифікацію та реєстрацію акціонерів (їх представників) для участі у загальних зборах, отримання документів, з якими акціонери можуть ознайомитись під час підготовки до загальних зборів, голосування бюлетенем та прийняття участі в обговоренні з питань порядку денного, підбиття підсумків голосування з питань порядку денного загальних зборів та інше.

Таким чином, і Тимчасовий порядок, і проєкт Закону України «Про акціонерні товариства» регламентують порядок дистанційного (електронного) проведення загальних зборів акціонерів із застосуванням електронного документообігу та електронних засобів зв'язку, що відповідає європейським стандартам. Зокрема, йде мова про можливість для акціонерів реєструватися для участі у загальних зборах через депозитарну систему шляхом подання бюлетенів для голосування депозитарній установі із застосуванням кваліфікованого електронного підпису, ознайомлюватися з інформацією щодо питань порядку денного загальних зборів через запит із застосуванням кваліфікованого електронного підпису, що надсилається на електронну пошту чи інші засоби зв'язку, можливість ознайомлюватися з різними документами, що супроводжують проведення загальних зборів на веб-сайті акціонерного товариства тощо.

Проте станом на сьогодні відсутнє розмежування таких понять, як дистанційні та електронні загальні збори акціонерів. У зв'язку з цим у ході доопрацювання проекту Закону України «Про акціонерні товариства» варто більш детально окреслити форми участі акціонерів у загальних зборах та більш чітко прописати особливості проведення очних, дистанційних та електронних загальних зборів. Тому доречно визначити, що очні загальні збори проводяться на місцезнаходженням товариства з можливістю участі в загальних зборах акціонерів віртуально через засоби відео зв'язку, дистанційні загальні збори можуть проводитися шляхом заочного голосування за допомогою засобів електронного та поштового зв'язку, а електронні загальні збори можуть проводитися у режимі відеоконференції, що дозволяє бачити і чути всіх акціонерів, у реальному часі з визначеним електронним механізмом голосування. Вказані нововведення зможуть дозволити подальше впровадження дистанційного проведення загальних зборів відповідно до Тимчасового порядку. Впровадження електронних загальних зборів у режимі відеоконференції, що дозволяє бачити і чути всіх акціонерів у реальному часі надасть рівні можливості для участі у загальних зборах як резидентам, так й нерезидентам країни відповідно до європейських стандартів, що буде ще одним стимулом для сприяння вливанню іноземних інвестицій в економіку України.

Література:

- 1) Директива 2007/36/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 11.06.2007 р. про використання певних прав акціонерів у лістингованих компаніях. Офіційний вісник Європейського Союзу. L 184/18. 17.7.2007. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_45877
- 2) Кодекс корпоративного управління, затвердженого НКЦПФР № 118 від 12. 03. 2020 року. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/documents/kodeks-korporatyvnoho-upravlinnia-kliuchovi-vymohy-i-rekomendatsii/>
- 3) Проект Закону України «Про акціонерні товариства» № 2493 від 25. 11. 2019 року. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67468
- 4) Рішення НКЦПФР «Про внесення змін до Тимчасового порядку скликання та дистанційного проведення загальних зборів акціонерів та загальних зборів учасників корпоративного інвестиційного фонду» № 176, затверджено від 16. 03. 2022 року. URL: <https://document.vobu.ua/doc/10653>
- 5) Рішення НКЦПФР «Про Тимчасовий порядок скликання та дистанційного проведення загальних зборів акціонерів та загальних зборів учасників корпоративного інвестиційного фонду» № 196 (зі змінами), затверджено від 16.04. 2020 року. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/documents/pro-zatverdzhennia-tymchasovoho-poriadku-sklykannia-ta-dystantsiinoho-provedennia-zahalnykh-zboriv-aktsioneriv-ta-zahalnykh-zboriv-uchasnykiv-korporatyvnoho-investytsiinoho-fondu/>
- 6) Шаді Саад Дистанційні загальні збори акціонерів. Юрист і закон. № 39. URL: https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA014218

